

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»**

**Факультет фізичної культури та спорту
Кафедра психології та педагогіки**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

Освітній рівень	Третій (доктор філософії)	
Програма навчання	обов'язкова	
Галузь знань	05	Соціальні та поведінкові науки
спеціальність	051	Економіка
Освітня програма	Економіка	
Обсяг дисципліни	6 кредитів (180 академічних годин)	
Види аудиторних занять	самостійна робота 180 академічних годин	
Форма контролю	залік	

Викладач: Яланська С.П., завідувач кафедри психології та педагогіки, доктор психологічних наук, професор

(понад 200 публікацій наукового, науково-методичного і науково-технічного характеру, з поміж яких 3 у НМД Web on Science, 1 Scopus, понад 60 статей у фахових виданнях, ряд навчальних посібників, серед яких 4 з грифом МОН України, 1 патент, 5 свідоцтв на авторське право)

Мета навчальної дисципліни: підвищення рівня набуття компетентностей здобувачами щодо: здійснення освітнього процесу, навчання, розвитку і професійної підготовки здобувачів; розвитку педагогічних вмінь проведення фахових навчальних занять, виховних заходів зі здобувачами у закладах вищої освіти, формування компетентностей використання різноманітних психолого-педагогічних технологій та методик викладання дисциплін фахового спрямування.

Знання та навички, надбані здобувачем при вивченні даної дисципліни, необхідні йому для професійної викладацької діяльності.

ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення, аналізу, систематизації та узагальнення інформації з різних джерел.

ЗК 5. Здатність комерціалізувати результати наукових досліджень, використовувати права інтелектуальної власності.

ЗК 6. Здатність застосовувати академічну іноземну мову у професійній діяльності та наукових дослідженнях.

ЗК 7. Здатність здійснювати наукову та педагогічну діяльність (навчання, виховання, розвиток і професійну підготовку здобувачів) на основі етичних норм з дотриманням ключових засад професійної етики, системи морально-культурних цінностей.

ЗК 8. Здатність до педагогічної діяльності із дотриманням академічної та професійної доброчесності.

СК 4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти та у реальному секторі економіки з дотриманням ключових засад професійної етики, системи морально-культурних цінностей.

СК 5. Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

СК 8. Здатність дотримуватись етики наукових досліджень, а також правил академічної

добросовісності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

СК 10. Здатність критичного застосування методів системного аналізу, а також оцінювати їхні можливості для подальшого використання при розв'язанні конкретних наукових та практичних задач.

Програмні результати навчання

ПРН 3. Здатність застосовувати інноваційні науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу з дотриманням норм академічної етики та добросовісності та правових засад організації освітньої та наукової діяльності.

ПРН 5. Мати теоретичні знання з економіки, соціально-економічних систем і на межі предметних галузей знань; дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

ПРН 6. Набути універсальних навичок дослідника:

усної і письмової презентації результатів власних досліджень українською та іноземною мовами;

застосування сучасних інформаційних технологій у науковій та освітній діяльності; використання інформаційних та комунікативних технологій при спілкуванні, обміні інформацією, зборі, аналізі, обробці, інтерпретації джерел;

організації та проведення навчальних занять, розроблення авторських навчальних курсів та їх презентації;

підготовки результатів наукових досліджень та їх публікації у фахових вітчизняних та закордонних рецензованих національних або міжнародних виданнях, оприлюднення іноземними мовами результатів дослідження на наукових конференціях.

ПРН 9. Вміти систематизувати та узагальнювати інформацію, готувати довідки та огляди з питань професійної діяльності, редагувати, рецензувати тексти; використовувати інформаційні технології для вирішення економічних завдань; робити огляд та пошук інформації, у тому числі іншомовної, використовуючи знання професійної іноземної мови, різноманітні спеціалізовані інформаційні ресурси: наукові видання, електронні бази даних, Інтернет-ресурси; здійснювати графічне оформлення одержаних результатів; цитування.

ПРН 15. Здатність до апробації та впровадження результатів власних досліджень, одержаних на основі використання сучасних інструментів та технологій пошуку, обробки та аналізу інформації, зокрема економіко-математичного аналізу великих масивів даних.

Завдання навчальної дисципліни: ознайомлення зі структурою й особливостями функціонування закладів вищої освіти, їх матеріально-технічною базою; ознайомлення з педагогічним досвідом керівників дисертаційного дослідження; удосконалення й поглиблення компетентностей з обраного напрямку досліджень, оволодіння методикою проведення практичних та лабораторних робіт дисциплін професійного спрямування; ознайомлення з роботою куратора-тьютора, організація та проведення виховної роботи в групі.

Передумови для вивчення дисципліни: вивчення дисципліни ґрунтується на знаннях, набутих здобувачами в результаті вивчення дисциплін: сучасні освітні технології у вищій освіті, лідерство та ефективні комунікації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни:

здобувач повинен знати:

особливості освоєння та системного аналізу через наукове сприйняття і критичне осмислення нових знань в предметній та міжпредметних галузях;

особливості самовдосконалення, адаптації та дії в нових ситуаціях, прояву креативності;

здобувач повинні вміти:

володіти навичками самостійного оволодіння новими знаннями, використовуючи сучасні освітні технології, навичками професійної аргументації при розборі стандартних ситуацій у

сфері управління; методами аналізу виробничо-господарської діяльності підприємства і його підрозділів та оцінки ринкових позицій підприємства;

доступно, на високому науковому рівні, доносити сучасні наукові знання та результати досліджень з економічної галузі до професійної та непрофесійної спільноти.

Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90-100	А	Відмінно	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції Здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін.	Високий , що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82-89	В	Добре	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	Достатній , що забезпечує Здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74-81	С	Добре	Здобувач в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення.	Достатній , конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.
64-73	Д	Задовільно	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень.	Середній , що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
			Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усунути за допомогою викладача.	
60-63	E	Достатньо	Здобувач має певні знання матеріалу, передбаченого робочою програмою, володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використанням основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній , що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання екзамену/заліку	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача відсутні.	Низький , не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/заліку.	Незадовільний , здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: диференційний залік.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Організаційна робота												
Тема 1. Зміст та завдання педагогічної практики	6	-	-	-	-	6	6	-	-	-	-	6
Тема 2. Формами робочих і звітних документів.	6	-	-	-	-	6	6	-	-	-	-	6
Тема 3. Теми, форми начальних занять студентів.	6	-	-	-	-	6	6	-	-	-	-	6
Тема 4. Розгляд завдань та основних напрямків роботи ЗВО.	6	-	-	-	-	6	6	-	-	-	-	6
Тема 5. Документація викладача.	6	-	-	-	-	6	6	-	-	-	-	6
Тема 6. Звітна документація	10	-	-	-	-	10	10	-	-	-	-	10
Разом за змістовим модулем 1	40	-	-	-	-	40	40	-	-	-	-	40
Змістовий модуль 2. Навчально- методична робота												
Тема 7. Психолого-педагогічні консультації з питань проведення аудиторних навчальних занять		4	12			20		4	12			20
Тема 8. Консультації професійного спрямування		2	12			20		2	12			20
Тема 9. Зміст діяльності здобувача-практиканта		2	12			20		2	12			20
Тема 10. Підготовка та оформлення звітної документації		4	12			20		4	12			20
Разом за змістовим модулем 2	140	12	48			80	140	12	48			80
Усього годин	180	12	48			120	180	12	48			120

Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєння здобувачами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання виконання здобувачами самостійної роботи, в ході індивідуальних співбесід з здобувачами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань здобувачів залежить від керівника практики і доводиться до їхнього відома на першому занятті. Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку.

Методичне забезпечення

1. Робоча програма «Педагогічна практика» для здобувачів третього рівня вищої освіти спеціальності: 073 «Менеджмент». Складена відповідно до освітньо-наукової програми доктора філософії / Укл. С. П. Яланська, О.В. Комеліна. Полтава, 2020 року. 15 с.
2. Методичні рекомендації з педагогічної практики (за підсумками проходження науково-педагогічної практики аспірант представляє на кафедру документи: індивідуальний план проходження практики; щоденник практики; відгук-характеристику керівника практики на аспіранта; звіт про роботу, яку виконано під час практики; витяг з засідання кафедри про результати практики та висновки щодо їх захисту аспірантами. Звітна документація подається до аспірантури Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»).
3. Правила модульно-рейтингового оцінювання знань із навчальної дисципліни.

Рекомендована література

Базова

1. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: методичний посібник для студентів магістратури. - К.: Центр навчальної літератури, 2018. - 384 с.
2. Зайченко І. Основи педагогічної майстерності та етики викладача вищої школи: підручник / І. Зайченко, В. Теслюк, А. Каленський, - Київ: Ліра-К, 2018. - 484с.
3. Кайдалова Л. Г., Щокіна Н. Б., Вахрушева Т. Ю. Педагогічна майстерність викладача: Навчальний посібник. – Х.: Вид-во НФаУ, 2009. – 140 с.
4. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / А.І. Кузьмінський. - К.: Знання, 2015. -486 с
5. Педагогічна майстерність: Хрестоматія: Навч. посіб./ Упоряд.: І.А. Зязюн, Н.Г.Базилевич, Т.Г. Дмитренко та ін.; За ред. І.А. Зязюна. – К.: Вища школа, 2006.

Допоміжна

1. Кремень В.Г. Філософія освіти ХХІ століття // Освіта України. – 2002. – 28 грудня. – № 102 –103.
2. Моляко В. О. Психологічна теорія творчості / В. О. Моляко // Обдарована дитина. – 2004. – № 6. – С. 2–9.
3. Педагогічні технології у неперервній освіті: Монографія (Сисоєва С.О., Алексюк М.А., Воловик П.М., Кульчицька О.І. та ін.) / За ред. С.О. Сисоєвої. – К.: Віпол, 2001.
4. Педагогічна майстерність: Підручник / І. А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос та ін.; За ред. І. А. Зязюна. – К.: Вища шк., 1997. - 349 с.
5. Яланська С. П. Психологія творчості: навчальний посібник / С. П. Яланська. – 2-ге вид. випр. і доп., Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2018. – С. 13-14; 18-20.
6. Яланська С. П. Модернізація організації освітнього процесу у вищій школі: психолого-педагогічний ресурс арт-практик / С.П. Яланська / Проблеми мотивації особистості в сучасному освітньому просторі: колективна монографія / наук. Ред Л.В.Герасименко, В.Ф.Моргун. – Кременчук: ПП Щербатих О.В., 2020. – С. 96-109.